

Warszawa, 1.04.2026

KOMUNIKAT NARODOWEJ AGENCJI PROGRAMU ERASMUS+ I EUROPEJSKIEGO KORPUSU SOLIDARNOŚCI

Temat: Wpływ wydarzeń na Bliskim Wschodzie i w regionach ościennych na realizację programów – możliwość zastosowania klauzuli siły wyższej

Wydarzenia w Iranie, na Bliskim Wschodzie i w regionach ościennych oraz związane z nimi zagrożenia mogą wpływać na realizację bieżących projektów w ramach programów Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności – zarówno mobilności, jak i działań partnerskich na obszarach objętych konfliktem.

Unia Europejska i jej państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne kroki na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa obywatelom UE w regionie. Pozostają także w stałym kontakcie, tak aby sprawniejsz koordynować pomoc konsularną, co dotyczy szczególnie ostrzeżeń dla podróżnych, dostępu do usług konsularnych oraz konsularnych planów ewentualnościowych, w tym potencjalnych ewakuacji. Państwa trzecie stowarzyszone z programami stosują podobne środki.

Przepisy programowe odnośnie do ochrony, zdrowia i bezpieczeństwa uczestników wymagają tego, aby działania projektowe odbywały się w bezpiecznym środowisku, które szanuje i chroni prawa wszystkich osób, ich integralność fizyczną i emocjonalną, zdrowie psychiczne oraz dobrostan. W związku z tym należy starannie zbadać warunki realizacji wszelkich projektów lub działań projektowych na opisywanych obszarach, nawet jeśli nie pojawiają się ostrzeżenia dla podróżnych ani zakazy wyjazdów do określonych miejsc.

Jeśli z uwagi na wyjątkowe okoliczności realizacja określonego działania jest niemożliwa lub nadmiernie utrudniona, zainteresowani beneficjenci mogą powołać się na klauzulę siły wyższej (*force majeure*). Powinni wtedy niezwłocznie formalnie powiadomić Narodową Agencję

o charakterze zaistniałej sytuacji, prawdopodobnym czasie jej trwania oraz przewidywanych skutkach.

Beneficjenci mogą wnioskować o zawieszenie całości dofinansowania lub jego części bądź o anulowanie działań.

Szczególnie chodzi o:

- trwające wyjazdy w ramach programów Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności w Iranie, na Bliskim Wschodzie i w regionach ościennych, z udziałem uczestników z państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z programami – klauzula siły wyższej może zostać przywołana i zaakceptowana w odniesieniu do działań odbywających się w regionie dotkniętym konfliktem;
- trwające przyjazdy w ramach programów Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności w państwach członkowskich i państwach trzecich stowarzyszonych z programami, z udziałem uczestników z regionu dotkniętego konfliktem – w przypadku uczestników, którzy nie mogą bezpiecznie powrócić do swojego kraju macierzystego, beneficjenci mogą zbadać możliwości przedłużenia ich pobytu w ramach programów;
- zaplanowane działania w ramach programów Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności w regionach dotkniętych konfliktem – Narodowa Agencja zachęca beneficjentów do wykorzystywania rozwiązań alternatywnych, np. zmiany kraju docelowego lub – jeśli ma to zastosowanie – wykorzystania dostępnych funduszy z działu 6 (Heading 6) na mobilności z innymi krajami w określonych regionach, tam gdzie to możliwe.

Narodowa Agencja oceni indywidualnie, czy w danym przypadku ma zastosowanie siła wyższa zdefiniowana w umowach o wkładzie finansowym i umowach o dofinansowaniu, oraz podejmie decyzję o zawieszeniu lub zakończeniu projektu bądź działania, jeśli będzie to uzasadnione.

Narodowa Agencja może również w danym przypadku zaakceptować poniesione koszty do maksymalnej przyznanej kwoty dofinansowania. Uzasadnione koszty repatriacji zostaną uznane za koszty nadzwyczajne, a standardowe wymogi dotyczące sprawozdawczości pozostaną w mocy.

Jeśli koszty nadzwyczajne nie znajdą zastosowania, organizacje uczestniczące będą mogły wykorzystać fundusze na wsparcie organizacyjne.

Ponieważ wszyscy uczestnicy muszą być ubezpieczeni od ryzyka związanego z udziałem w działaniach programowych, Narodowa Agencja będzie również weryfikować, czy dotacje nie pokrywają kosztów, które podlegają zwrotowi z ubezpieczenia.

Przygotowano na podstawie noty Komisji Europejskiej E+/NA/DIR/2026/009.